

PERIÒDICH POLITICH VERMELL

== SALUT PÚBLICA == INTERESSOS POPULARS == ARTS Y LLETRES ==

PREUS DE VENTA
 a5 exemplars. Una pesseta
 Cada número. a quartes
 Surt a llum ab tota regularitat a lo menos una vegada
 cada setmana

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
 6 - RONDA DE LA UNIVERSITAT - 6
 BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Tot Espanya, portat a domicili. . . . a rala trimestre
 Països de la Unió Postal. 16 id. id.
 Dona números extraordinaris sempre que ho demanin
 las circumstancies

UNA JUNTA DE MAJORS CONTRIBUYENTS
 REUNIDA PERA OBRINDR
 LA PROFESSÓ DE LA SETMANA SANTA D' ENQUANT

En una ciutat molt renombrada de la provincia de Tarragona, molt aproximada al territori d' Aragó, tingué lloch, dias atrás, una junta de notables congregats baix la presidencia del senyor rector.

Sens obrirse la sessió, ni guardarse forma alguna de aquellas que, en semblants ocasions son acostumadas, hi hagué un vocal, que sens dupte es dels mes aturdits, que digué:

—Mossen Ramon, nosaltres deleguem en vosté totes las nostras facultats pera que en quant a la part relligiosa organisi la professó com á vosté li paregui, puig que l' any passat ho va fer vosté tan be, que no va deixar res que desitjar; pero en lo relatiu a la part profana, diguemho així, no se 'n ofengui, esta es cosa que 'ns atany á nosaltres, y ja tenim pensat el personal de qui hem de valernos pera ferho ab tota propietat. Lo primer de que tenim d' ocupar nos, es dels armats. Aixó fa lluhí las professons d' aquesta classe. Aquí tenim en Fanrigo qu' es la nata per *Capitá Manaya*. Ell ha estat capitá dels cipayos durant la última guerra, y hasta ha cobrat la paga de tal á rahó de vint duros cada mes, fins que algun mal intencionat l' ha descubert, y li varen fer la picardia de quitarli la paga. En Fanrigo, encara que va un poch coix, ho farà d' alló milló.

—Jo estich conforme en que 's dongui á n' en Fanrigo l' empleo de capitá Manaya, y en que 's fassi una bona tropa de

soldats romans, pero nó sabem com ho pendrà 'l Titot, en Nejo y en Minguillo, que te mes talla qu' en Fanrigo, y á quí, avuy, ningú l' hi pot disputar la jefatura del partit republicá. Jo estich per en Fanrigo que es tot un home. Desde que 'l van fer alcalde ha crescut mes d' un pam.

—També s' ha d' organisar la companya d' els apóstols, replicá un altre. En Mandel, qu' estudiaba per capellá y qu' es tan aficionat á cantá al cor, podria fer de Sant Pere.

—No; digué un altre. Per aquest paper es millor en Joseph del Xollat, qu' es calvo.

—Mes n' es lo Pavet de Canalda que també estudiaba per capellá y va penjar los hàbits á la figuera, digué un altre.

—Ja veurém, d' aquestos dos, quin ho voldrá ser, respongué 'l senyor rector; pero 'l paper mes important es el de Judas.

Aquí se alsaren dos vocals y ab lo dit estés senyalaren á n' en Tamburilla. Una senyal d' aprobació 's notá entre tots los circumstants.

—En efecte, digué un d' ells, en Tamburilla es petitó y roig con Judas y te moltas cosas d' aquest sant varó.

—A poch á poch, senyors, interrompí Mosen Ramon, el Judas que va ser sant no era roig ni petitó: vostés, sens dupte, volen parlar de Judas Iscariote.

—Precisament á n' aquest es á qui se sembla tant en Tamburilla.

Veyent lo senyor rector el giro que la discussió anava prenent, va amonestar als concurrents á que guardessin las bonas

formas evitant tota classe de personalitats.

Llavors un de gras, rodonó y vermell com un perdigot, prengué la paraula dient:

—Jo crech que fins ara tots heu tocat el violon. Si jo hagués de disposar las cosas de la manera que á mí 'm sembla millor posaria per capitá Manaya á en Vicent de Poll qu' es tot un home, y li deixaria triar los individuos que habian de formar la escolta dels soldats romans; ell ja s' arreglaria ab en Mitrol, el sastre son cunyat, el noy den Pantaló, el notari Pasqual, en Joseph de Bonastre, el Botiguer Nou y altres del mateix calibre que podrian fer una guardiá lluhida; y en quant al apostulat també ho deixaria á la disposició de Mossen Ramon que, en estos assumptos, es mes competent que nosaltres.

—En aixó que diu lo senyor Rafel, contestá 'n Batista del Pó, no hi ha cap inconvenient; pero seria molt bó que 's resolgués prompte este assumpto, porque hi ha molts soldats romans com els noys den Franxó, als de can Joan del Farré y altres que no hi voldrán pendre part, si no 's posa un capitá Manaya á gust d' ells. Per estos mes bo seria en Miquel Auguet, que 's ben alt y ben jove, ó en Pere del Hostal ó un així que tingués bona presencia. Y si volian un home de garbo, encara que sigui de poca talla, aquí teniu en Pasqual de Serretes ó en Micalet de Meix.

Acabat de dir aixó digué 'l secretari:

—Lo mes difícil pera mí, no es trobar un bon capitá Manaya, porque n' hi ha molts que ho podrian ser, sino trobar un

let de Deu, estigui exposat a las penas del purgatori!
(Ara veurà quin trastorn s'empenyaran en que sa filla
sigu agra per serla desgraciada.)

—Ca, no s'aguri, hi dia un tranquil, ara 'ls moros es-
tàn de bones, puig tots los que vosen sabatillas fan
molts diners.

Una mirada severa de 'l padrí contesta a 'n
aquesta reflexió.

Per fi, al vore lo irrevocable de la determinació de
son pare, la sogra transigeix, segons diu, per la salva-
ció de la criatura.

En Joseph ha triomfat: però se conia al mirar la pa-
drina que ab una cara de tres deus sembla que no s'ho
pot pahir.

En cop resolt lo conflicte se apunten los noms de la
criatura y al disposarse 'l vicari per carregar una enfi-
llada de latínades, que tenen lo mérit de que ningú las
colonga ni ell tampoch, la padrina s'adona de que falta
lo cri.

—Ara sí que t'ha fet bona! La senyora Sinfiorosa
està fora de sí.

—Ah! si no estiguessim a la iglesia!
Gracias a n' aixó en Joseph se salva de la tempestat.
Per la padrina 'l decoyt es imperdonable.

—Ja veurán, diu lo vicari, tot pot arreglar-se. Jo 'n
podré proporcionar un cri.

Aquestas paraules, detenen la tramontanada so-
grosa.

P. CASTANER CALSNOVAS

Segona

Continúan los preparatius conservadors
pe 'l bon éxit de la fábrica de voluntat nacio-
nal (vulgo eleccions).

Ha sigut suspés l' arcaide de Olot, y en
una fulla suelta en que la citada ex-auto-
ritat se despedeix del poble, fa constar que
«protesta del acort del senyor governador
per improcedent, y que sols lo cumpli-
menta per respecte al principi de autorita-
tat.» (¡Apretat!)

A nosaltres totas aquestas *conservadora-
das* nos posan d' alló mes contents y ale-
gres.

Sempre habèm vist que després de la
pluja surt lo sol.

...

De la provincia de Jaen tan sols han sigut
reventats mes de la meytat dels ajun-
taments.

Aquestas manipulacions se fan precisas
casi sempre que 's te de fer us del *deut* de
votar.

Es la preparació ab que 's fabrica la *co-
luntat nacional*.

...

Molts son los periódichs que actualment
recordan las següents paraules de Lamar-
tine: «Las monarquias novas moren á
mans de sos enémichs, y las restauradas á
mans de sos amichs.»

Y en Cánovas sembla que s' hagi propo-
sat demostrarlos que no 'ls falta rahó.

Visquém y vejém.

...

Sembla que 'l socialisme s' ha pujat al
nas dels governants de Austria y Prussia,
y que no 'ls deixa en pau ni un moment.

Y com pera contrarestar las justas aspi-
raciones dels obrers, no saben altre remey
que acudir á las repressions, resulta lo de
sempre en semblants cassos: que aumen-

tan los partidaris de la idea que 's perse-
gueix.

Los guberns reaccionaris s' han begut
l' enteniment, y á forse de ser anti-libe-
rals se tornan los millors y mes actius
propagandistas de la llibertat.

Y com tant te que risquin com que ras-
quin, que 'l temps no passa en va y 'l pro-
grés s' efectua, los socialistas lograrán la
seva á la curta ó á la llarga, emancipant
lo treball y declarantse 'l campí que pugui
de las classes privilegiadas.

...

Tal trapasseria de irregularitats s' ha
armat per Santànder, que 's troban pro-
cessats tot l' ajuntament, quatre empleats
de la mateixa corporació y 'ls jutjes de
primera instancia y municipal.

Las prosperitats conservadoras van tre-
yent lo nas qu' es un gust.

...

Habèm rebut un' altra comunicació del
grupo anti-clerical de Figueras contestant á
certas *gabarronades* de *La Tronada*, que
tenen de dispensarnos los fills del Am-
purdá que no insertém avuy per avuy
perque creyém que no val la pena de ocu-
parse de certa bruticia que com mes se re-
mena mes put, y que la millor contestació
á certs faritzeus distressats de liberals, es
la de girar la cara y escupir.

Aixó no obstant, si necessitan per cosas
mes grossas de desenmascarar tabuls las
columnas de *LA TRAMONTANA*, poden con-
tarhi.

Nosaltres estém dispósats a servir, com
sempre, á las ideas anti-clericals en tot
alló que puga serlas útil, purgantias de
arrossayres, farsants y desvergonyits ex-
carcundas.

...

Tal com diguerem la setmana passada,
diumenje va efectuarse la reunió dels ma-
riners y treballadors del port de Barcelo-
na, reynant grandíssima animació y assis-
tinthi mes de mil obrers de la carga y
descarga de barcos.

Després de alguns discursos que si no
brillavan per res de retòrics tenian molt
de sentits y cantavan veritats com á tem-
ples, va acordarse unánimement consti-
tuir la societat dels treballadors del port y
mariners, apuntantse desseguida y coti-
sant uns quatrecentos socios.

La societat de carreters, que fou la que
preguó la iniciativa pera organisar als
mariners, sabem que actualment está fent
gran estorsos pera ajudar á constituir als
calafats, boters, cotxeros, cotxeros de la
tramvia y altres rams de transports.

Nostra felicitació á uns y altres, ja que
comprenten sos interessos se associan, que
es lo únich que poden fer pera millorar sa
situació y acabar ab tanta injusticia y mi-
seria com avuy se 'ls espera com únich
premi á sos alanyas.

...

Lo gubern ha prohibit una comedia ti-
tulada *El grito del pueblo*.

Ha let be.
Lo gubern no está per aquestos crits.

...

Lo governador de Saragossa, ab son ex-
cessiu zel conservador, ha manat retirar
dels aparadors dels fotógrafos los retratos
de criatura vestits massa á la lleugera,
per considerarlos que atacavan la moral.

¡No fora mes profitós, moral y plausible
perseguir *irregularidadors* que retratos de
criatura, majorment quan per las iglesias
s' hi troban tants angelets nusos de pel á
pell!

Te la paraula 'l *monstruo*.

...

A la numerosa llista de periódichs de-
nunciats ó multats y periodistas perse-
guits que publicarem la setmana passada
tenen de anyadirse *La Costa Cantábrica*,
Amor, Paz y Caridad, *La Crónica de Ca-
taluña*, y tres ó quatre mes que ja no 'ns
recordan.

¡Si aixó es lo quènto de may acabar!

...

A tres anys mitj y un pico de dias de
presó y cent naps de multa ha sigut con-
demnat un redactor de nostre apreciat co-
lega de Palma *La Autonomía*, per haberse
permés ficarse ab María Santíssima sobre
si va engendrar á Deu de tal ó qual ma-
nera.

Vetaquí 'l que porta finarse en tan pe-
ludas qüestions.

...

Lo gubern ha concedit varios indults.
—Vaja, per fi compren sa injusticia ab
los periodistas.

—Qué diu, home!
—Que deu haber indultat á periodistas.

—Ca, home, ca. A lladres y assassinos.
Los periodistas ja poden reventarse ó mo-
rirse per las presons.

—Dispensi, no habia pensat que manan
los conservadors.

...

A Bilbao hi ha una huelga de ferners, y
'l gubern, ab molta *imparcialitat* (¡la de
sempre!) envia soldats á ocupar las plassas
dels huelguistas.

Mireu que son ben mussols
tots los nostres governants,
que ab sos *dipломáticos* plans
fan als soldats... *esquivols*

...

Un moti á Verdú y un altre á Chinchil-
la.

La llavor conservadora comensa á treu-
re fruyt.

...

Conta: def rey Humbert, que sabent que
's volia atentar á la seva vida, va dir:

—Lo ofici de rey va fentse cada vegada
mes desagradable.

Home, conformes.

Y qui no li agradi, que ho deixi.
Aixís ho va fer son germà à Espanya,
honorantlo molt tal acte.
Lo que son las cosas.
Baix aquest punt de vista, jo voldria à
tots los reys molt hònrats.

Los conservadors cada dia se demostren
mes franchs en perseguir à tots los parti-
daris de la República, de castelari en
amunt, y en assegurar que la monarquia
y la democracia es igual que un santercristo
y duas pistolas.

Jo ho celebro molt, y si vingués molta
llena—(de la que probablement no fora
pas dels últims en arrebrogarne)—encara
me n'alegraria mes.

Això despertaria als que dormen y...

¡Quina escombrada de faritzeus veuriam
desseguida!!

En una causa formada al director de
La Lucha de Sevilla, lo Fiscal demana que
's cremi una obra de Voltaire presentada
per l'acusat en sa defensa.

¡Autos de fé en tribunal!
Al govern conservador
proposo en to molt formal
per l'ascens de inquisidor
à tan *cremados* fiscal.

Llegeixo en un diari andalús:

«En Málaga ha causado gran pánico la
noticia de haber paseado estos dias por
aquellas calles los tristemente célebres
bandidos Melgares, el Vizco y Francisco
Antonio.»

¡Com se coneix que se acostan eleccions
y manan los conservadors!

Fazañas conservadoras:

A Vildecana han pres tres estanchs de
mans de liberals y 's han donat à altres
tants partidaris del rey del As d'oros.

Ja s'heu que 'l lastre de las honradas
missas es bastant exigent.

Està resolt pe 'l govern (¡diuhen, ey!)
que 's diputats destinats à servir de com-
pansa al *monstruo* sian los següents:

Ministerials, 300. Esquerrans, 62. Fu-
sionistas, 11. Entre carlins y mestis-
sos, 31.

Me fa molta gracia aixó de la *voluntad
nacional* resolta ja *preuvement* pe 's gan-
duls de la vila del os.

Y ara esbotéguintse en anar à votar.

Diuhen que 'l senyor Mestis Ministre
prepara un plan general de reforma d'en-
senyansa.

¡Socorro!!

La iglesia de Ciruelos ha sigut robada.
No 's te cap sospita de que fossen lo sa-
gristá ó 'l rector.

A Sallent nos han tirat trona avall.

¡Ja riuhem!

Donchs escoltn lo que diu nostre apre-
ciat company en penas y fatigas *Lo Llo-
bregat*, periódich que 's publica en dita
vila:

«Ja, estrányava jo que passessim tant
temps sense que algun fenómeno propa-
gandista de la religió no 'ns tirés trona
avall ab aquella afinada veu de pollí que
deixa *estupefactus* à tots los devots y de-
votas, que, per passar un rato divertit, van
à la casa publica de Maria Santissima à
purgarse dels maís pensaments que 's
inspiran certs ensotanats en las horas més
aprofitables de la seva vida, amen.

«Donchs, sí. Era diumenge à la tarde
quan un *sopientissim* orador, escalfa caps,
de dintre la gibrella santa va dir que no 's
podian llegir certs paperots heretges si un
no volia quedar condemnat y rifat per
anar à sutrir los cástichs inquisitorials
que tenen lloch en las calderas eternas de
'n Pere Botero; y no sabent com ferlos en-
tendre quins eran los paperots, excomuni-
cats, reflexionat que tractava ab una colla
de bens, va citarlos entre algun altre *Lo
Tramontana* y *Lo Llobregat*.

«Mil gracias, mil gracias, senyor ora-
dor, donántlasi al mateix temps en nom
de *Lo Tramontana* com à companys que
som; y per la nostre part, podém assegu-
rarli que si va continuant cada festa de la
mateixa manera, 'ns comprometém en ve-
nir à escoltar y à aplaudir y à venerar,
sempre que las circunstancias nos ho per-
metin, las mil y una bestias que 's felig-
resos se empassan ab la mateixa facilitat
ab que nosaltres nos empassém las costel-
las en divenars de quaresma y altres
dias prohibits per la Santa Mare Iglesia
Catòlica, Apostòlica y Béseula rovellada.

«Ja ho té entés. Per si vol fama,
y nom, y gloria en pochos mesos,
vingui, que aquí tot se mama...
No faltaran teligresos
à escoltar com vosté brama.»

Per la nostra part, gracias à nostre
apreciat company per la manera com ha
sapigut interpretar nostres desitjs en lo
de quedar agrahts al representant del col-
lomi que ficat dintre 'l cubell sab passar
bogada de las ánimas dels aficionats al
autáls y à las garrotas.

Una beyata s' ha suicidat *probat* de
arrancarse 'l cor y donarlo à Maria San-
tissima, à consequència de certa aparició
en la que la mare de Jesús li demanava
aquest favor.

Aquí tenim probat una vegada mes que
's suicidis se cometen tan sols per falta de
creencias religiosas.

¡Si de la sagristia à Sant Boy no mes hi
ha un pas!

Las germanas de la caritat de Santa Co-
loma de Farnés no volen anar à vetllar
cap majalt per menos de cinch rals cada
nit.

Molt ben fet.

Sempre 's preferible donar cinch rals de
una vetlla que no quatre de una missa.
Y per ara missas à pela ja no se 'n tro-
ban sino pe 's encants, y encara ventu-
ras.

Duas noticias de un mateix periódich de
Cádiz:

«S. M. la reina doña Isabel II acaba de
dar una nueva muestra de su bondadoso
corazon socorriendo pródigamente à las
religiosas del monasterio de Santa Paula.»

«El domingo durante la Misa de tropa
en la iglesia del Càrmen, un pobre licen-
ciado del regimen de San Marcial, cayó
al suelo estenuado de miseria.»

Pera mes informes y comentaris, diri-
girse al senyor fiscal de la S. M.

En una pastoral del bisbe de Córdoba
recomanant ler l' exercici per la quares-
ma, hi llegeixo lo següent:

«No nos contentemos con el ayuno cua-
dragesimal sin crucificarnos al propio
tiempo el corazón.»

Ja m' agradarija saber de quina manera
deu *crucificarse* aquest bon senyor.

Per la meva part, si no paga res, no 'l
crech.

CANTARELLAS

Cada dia estás dientme,
que las donas me fan por,
tens raho nineta meba,
de lluny sí, pero de prop no.

Te sups tu de que 'm prové,
que tinga al llibi una panxa
Del peto que 'm vas dona-
tot mentantse butifarra.

ROCH NARRET

XARADA

La primera es musical
con també tres y segona,
y la dos tres una dona
que per mi n' es molt tota!

EUCLALT SALA

GEROGLIFICH

—
:
+
D
I X
E B L
:
+ +
3

NARRET DE PALAFRUGELL

SOLUCIONS

À LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

SINONIMIA: — Sol.
GEROGLIFICH: — Aquest any te un dia mes.